

PIPLiA. voimasanoja



PIPLiA. Lukutaitotyö

Lomwenkieliset lukutaito-opettajat äänessä

Lomwenkieliset lukutaito-
opettajat Malawissa kertovat
työstään

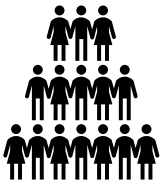


Malawista taustatiedoksi

- 20,7 milj. asukasta
- Keski-ikä 16,8 v. (Suomessa 42,8 v.)
- Lukutaitoisuus:  70 %,  55 %
- Chichewa ja englanti virallisia kieliä, koulukieliä
- 10 vähemmistökieltä, mm. lomwe ja jao

Lähde: CIA World Factbook 2022

Lomwet, etninen vähemmistö

-  yli 3miljoonaa
- 70 % kristittyjä
- Lomwe, aiemmin kielletty vähemmistökieli
- Lukutaidottomuus yleistä
- ”Meitä on syrjitty, pidetty primitiivisinä...”
– Hayes Metani, raamatunkääntäjä, lomwe-lukutaitomateriaalin tuottaja

PIPLiA. **voimasanoja**





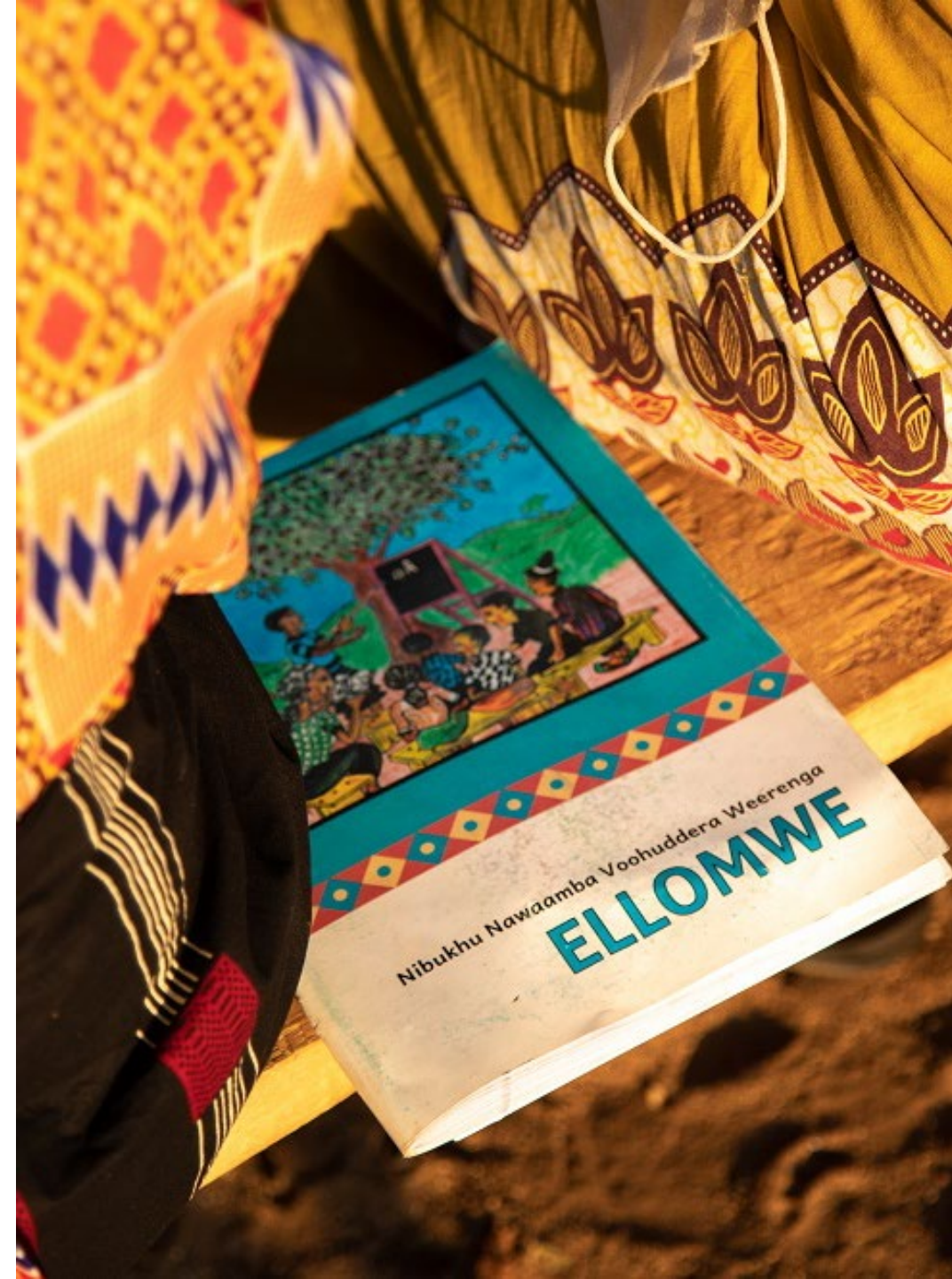
Matka näkymättömästä näkyväksi

- Kielen taustatutkimus
- 2005 raamatunkäännöstyötä
- 2014 Uusi testamentti
- 2019 Raamattu
- 2020 Aapinen

Lomwenkielinen lukutaitotyö Malawissa

- 2021 opettajien koulutus
- Ensimmäiset lukutaitoluokat
10 kylässä, huhtik.-lokak. 7 kk
- 158 naista, 12 miestä
- 105 aloitti 0-tasolta, 65:llä oli
kirjainten osaamista (taso 1.)

PIPLiA. **voimasanoja**



Miten sinusta tuli lukutaito-opettaja?



Emily Molande, 26 v.

- “Koska osaan lukea ja kirjoittaa lomwea, kiinnostuin uudesta ja ainutlaatuisesta mahdollisuudesta toimia opettajana.

Grace Banett, 23 v. Vanessa 10 kk

- “Olen aina halunnut opettajaksi. Haluan edistää oman kieleni, lomwen asemaa ja käyttöä.



Millaisena koet opettajan työn?

Emily Molande:

- ”Aluksi oppilaat pelkäsivät ja häpesivät puhua lomwea. He ovat tottuneet siihen, että lomwenpuhujia halveksitaan. Olen ylpeä, että kieltäni voidaan käyttää opetuksessa.





Grace Banett:

- ”Ensin minua väheksyttiin nuoren ikäni vuoksi. Kun oppilaat huomasivat, että osaan opettaa, heidän asenteensa muuttui. Nyt he ovat ylpeitä minusta.

Jane Muhura, 34v.

- ”Koen, että lukutaito-opetuksen myötä lomwe-yhteisö on alkanut arvostaa omakielistä koulutusta.



Mikä sinua innostaa työssäsi?

Emily Molande:

- "On hienoa nähdä, miten aiemmin lukutaidottomat ihmiset ovat oppineet lukemaan ja kirjoittamaan.
- Se, että ihmiset päivästä toiseen tulevat sinnikkäästi tunneille, antaa minulle intoa tehdä yhä enemmän työtä heidän oppimisensa hyväksi.





Jane Muhura:

- ”Minua rohkaisee ja motivoi se, että ihmiset oppivat lukutaitoa omalla kielellään. Kotona 13-vuotias tyttärenikin haluaa opetella lukemaan lomweksi.

**Mitä hyötyä omakielisestä lukutaidon
opiskelusta on lomweille?**



Grace Banett:

- ”Luku- ja kirjoitustaito parantaa mahdollisuuksia elannon ansaitsemiseen. Ihmiset voivat lukea terveyden ja maatalouden asioista. Lisäksi ihmiset voivat oppia lukemaan lomwenkielistä Raamattua.

Keskustelukysymyksiä?

- Millaisia ajatuksia opettajien kommentit herättivät?
- Mikä ero on olla lukutaitoinen valtakielellä ja omalla kielellä?
- Millaiset asiat vahvistavat oman kielen asemaa?
- Millaista on sinun omin, läheisin kielesi? Milloin sitä käytät? **Mikä sana/ilmaisu kuvaa kieltäsi?**



Miten olla mukana? Kerätäänpö kolehti?

- 5,50 € Aapiskirja
- 55 € Aapiskirja 10 naiselle
- 100 € Yhden naisen luku- ja kirjoitustaidon kurssi 7 kk



**Teoista
sanoihin
PIPLiA.**